

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
W 2020 ROKU
W GMINIE BOBROWNIKI
ORAZ
POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ
ZADAŃ

BOBROWNIKI 2021 ROK

1. WPROWADZENIE

Całokształt działań mających na celu wspieranie rodziny jest prowadzony dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności. Praca z rodziną prowadzona jest dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, z uwzględnieniem dobra wszystkich ich członków, a w szczególności dzieci.

Na podstawie art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r (Dz. U. z 2020r. poz 821) w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Rada Gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, uchwala gminne programy wspierania rodziny.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

2. ZADANIA GMINY

Pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania. Zgodnie z Art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny. Uchwała nr XI/141/15 z dnia 22.10.2015r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Bobrowniki na lata 2016-2018. Realizatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrownikach, który zgodnie z założeniami Programu współpracuje z podmiotami, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz podmioty i osoby specjalizujące się i mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

Na podstawie art.178 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej Wójt upoważnił Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Bobrownikach do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

3. ROLA ASYSTENTA RODZINY.

Jedną z form wspierania rodziny w gminie Bobrowniki jest praca Asystenta Rodziny.

W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1876).

Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy, wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie.

W przypadku, gdy rodzicem wychowującym dziecko jest małoletni opuszczający młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, schronisko dla nieletnich lub zakład poprawczy pracownik socjalny przeprowadza u tego rodzica wywiad środowiskowy, następnie kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przydziela asystenta rodziny.

Po otrzymaniu wniosku, kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny. Zgodnie z art. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Asystentem Rodziny może być osoba, która:

1) posiada:

a) wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie lub praca socjalna lub

b) wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku uzupełnione szkoleniem z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub studiami podyplomowymi obejmującymi zakres programowy szkolenia określony na podstawie ust. 3 i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub

c) wykształcenie średnie i szkolenie z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną, a także udokumentuje co najmniej 3-letni staż pracy z dziećmi lub rodziną;

2) nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona;

3) wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego;

4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Asystent rodziny jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach oraz samokształcenie.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności przez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny,
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.
- 20) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016r. O wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020, poz. 1329).

Podmioty wykonujące zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, udzielają asystentowi rodziny odpowiedniej pomocy w wykonywaniu czynności zawodowych.

Plan pracy z rodziną, obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

Asystent rodziny, w związku z wykonywaniem swoich zadań, ma prawo do:

1) wglądu do dokumentów zawierających dane osobowe członków rodziny niezbędne do prowadzenia pracy z rodziną, w tym:

- a) imię i nazwisko,
- b) datę urodzenia,
- c) obywatelstwo,
- d) adres miejsca zamieszkania,
- e) stan cywilny,
- f) wykształcenie,
- g) zawód,
- h) miejsce pracy,
- i) źródła dochodu,
- j) dane dotyczące warunków mieszkaniowych,
- k) dane dotyczące sytuacji prawnej oraz aktualnego miejsca pobytu dziecka,
- l) dane o rozwoju psychofizycznym dziecka;

2) występowania do właściwych organów władzy publicznej, organizacji oraz instytucji o udzielenie informacji, w tym zawierających dane osobowe, niezbędnych do udzielenia pomocy rodzinie;

3) przedstawiania właściwym organom władzy publicznej, organizacjom oraz instytucjom ocen i wniosków zmierzających do zapewnienia skutecznej ochrony praw rodzin.

Asystent rodziny współpracuje z zespołem interdyscyplinarnym (działającym na mocy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie). Asystent pracuje w elastycznym i nienormowanym czasie pracy, jest mobilny i dyspozycyjny, co ułatwia mu dostosowanie powierzonych mu zadań do rytmu życia rodziny i jej realnych potrzeb.

Efektom prawidłowo prowadzonej pracy asystenta z rodziną powinno być pozostanie dziecka w rodzinie lub jego powrót do rodziców, jeżeli już zostało umieszczone poza rodziną.

Pomoc świadczona przez asystenta rodziny jest zawsze prowadzona za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem własnych możliwości tej rodziny oraz wsparcia zewnętrznego. Jedynym wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, gdy – na mocy postanowienia sądu rodzinnego – rodzinie zostaje ograniczona władza rodzicielska przez zobowiązanie do współpracy z asystentem rodziny.

Asystenci rodziny mają prawo do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie jego kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Asystenci rodziny, wykonując czynności w ramach swoich obowiązków, korzystają z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w 2020 roku był zatrudniony jeden asystent rodziny, który pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w zadaniowym systemie pracy. Wydatki za rok 2020r. na zatrudnienie asystenta rodziny prawie w całości tj. w kwocie 42,898,73zł były finansowane z budżetu gminy, pozostała część została pokryta z funduszu pracy tj. 1700zł co daje łączną kwotę 44598,73zł.

Wydatki na wynagrodzenia asystentów rodziny w 2020r.

1	Finansowane z budżetu gminy	42,898,73zł
2	Finansowane z innych źródeł (fundusz pracy)	1700,00zł
3	Razem	44598,73zł

W 2020r wsparciem asystenta rodziny było objęte łącznie 15 rodzin z 7 sołectw Gminy Bobrowniki, w których łącznie wychowuje się 30 dzieci, a 4 dzieci przebywa w pieczy zastępczej.

Ilość rodzin i dzieci z podziałem na sołectwa

LP	SOŁECTWO	ILOŚĆ RODZIN	ILOŚĆ DZIECI W RODZINACH
1	BOBROWNIKI	1	1 + 3 w pieczy zastępczej
2	DOBIESZOWICE	2	4
3	MYSZKOWICE	2	3
4	ROGOŹNIK	3	3
5	SĄCZÓW	4	12
6	SIEMONIA	2	3 + 1 w pieczy zastępczej
7	TWARDOWICE	1	4
8	WYMYSŁÓW	0	0
	RAZEM	15	34

W 2020 roku wsparciem Asystenta Rodziny zostało objętych 15 rodzin z terenu gminy Bobrowniki, w których wychowywało się łącznie 30 dzieci. W jednej rodzinie nie udało się utrzymać dziecka, które na mocy tymczasowego postanowienia Sądu Rejonowego w Będzinie zostało umieszczone w pieczy zastępczej. Z 10 rodzinami nadal prowadzona jest praca nad prawidłowym wywiązywaniem się z obowiązków opiekuńczo – wychowawczych, a tym samym utrzymanie dzieci w rodzinie biologicznej. Jedna osoba pracuje również nad powrotem trójki dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Jedna rodzina pracuje z asystentem rodziny na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Będzinie.

W pozostałych rodzinach praca asystenta została zakończona ze względu na zmianę miejsca zamieszkania rodziny.

Asystent rodziny pracuje z rodzinami wieloprogowymi. Do najważniejszych z nich należą:

1. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.
2. Nadużywanie substancji psychoaktywnych i uzależnienie od alkoholu.
3. Ograniczenie władzy rodzicielskiej przez nadzór kuratora lub umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.
4. Niepełnosprawność intelektualna i fizyczna.
5. Przemoc w rodzinie

6. Trudna sytuacja materialna rodziny.
7. Niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego.
8. Nierealizowanie obowiązku szkolnego i brak współpracy ze szkołą.
9. Bierna lub roszczeniowa postawa wobec życia.

W ramach swojej pracy asystent rodziny podejmował następujące działania:

- wspólne poszukiwanie rozwiązań trudnych sytuacji,
- reagowanie na bieżące problemy rodziny,
- motywowanie do aktywnego poszukiwania i utrzymania zatrudnienia,
- informowanie o możliwościach wsparcia w instytucjach działających na rzecz dziecka i rodziny,
- pomoc w wypełnianiu dokumentów urzędowych,
- redagowanie wniosków do sądu,
- motywowanie do konsultacji psychologicznej,
- motywowanie do konsultacji lekarskich,
- monitorowanie obowiązkowych szczepień i bilansów,
- wdrażanie do utrzymywania czystości i higieny osobistej,
- edukowanie w zakresie obowiązków rodzicielskich,
- modelowanie prawidłowych postaw wychowawczych,
- edukowanie w zakresie zdrowego odżywiania,
- wdrażanie do aktywnego spędzania czasu z dziećmi,
- motywowanie do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego,
- monitorowanie sytuacji dzieci,
- współpraca ze szkołami, sądem rodzinnym, policją, służbą zdrowia, koordynatorami Pieczy Zastępczej oraz Placówkami Opiekuńczo – Wychowawczymi w Sarnowie i Piekarach Śląskich
- planowanie wydatków i rozsądne gospodarowanie gotówką,
- motywowanie do poprawy warunków mieszkaniowych,
- podnoszenie poczucia własnej wartości.

Działania asystenta rodziny mają na celu przede wszystkim:

1. Analizę sytuacji rodziny oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
2. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
3. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
4. Podniesienie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny,
5. Pomoc w integracji rodziny,
6. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
7. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego,
8. Interweniowanie w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka,
9. Dążenie do reintegracji rodziny.

Praca asystenta rodziny służy przede wszystkim utrzymaniu dzieci w ich naturalnym środowisku wychowawczym, jednak z uwagi na dobro dziecka nie zawsze jest to możliwe. Praca asystenta rodziny nie przestaje być prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. W takiej sytuacji działania są ukierunkowane na przywrócenie rodzicom wydolności wychowawczej i stworzenie optymalnych warunków do powrotu dzieci do rodziców biologicznych. W roku 2020 w jednej rodzinie współpracującej z asystentem rodziny jedno dziecko na mocy tymczasowego postanowienia sądu zostało umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej w formie spokrewnionej rodziny zastępczej.

4. Program „ZA ŻYCIEM”

Od 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem”(Dz. U. z 2020, poz. 1329) . Ustawa określa zakres uprawnień kobiet, w szczególności kobiet w ciąży (dot. kobiet w ciąży powikłanej oraz kobiet z niepowodzeniami położniczymi) i rodzin dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu do wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny. W ramach ustawy kobiety w ciąży i rodziny będą mogły skorzystać m.in. z poradnictwa w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka niepełnosprawnego, co koordynowane będzie przez asystenta rodziny, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pomoc kierowana jest do:

1. rodzin dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
2. kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej (występowanie różnych chorób matki lub płodu np. cukrzycy, nadciśnienia tętniczego, niedoczynności tarczycy itp., zagrożenia poronieniem czy porodem przedwczesnym);
3. kobiet, które otrzymały informację, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży i porodu
- kobiet, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych;
4. kobiet, które po porodzie nie zabiorą dziecka do domu z powodu:
  - poronienia,
  - urodzenia dziecka martwego,
  - urodzenia dziecka niezdolnego do życia,
  - urodzenia dziecka obarczonego wrodzonymi albo śmiertelnymi schorzeniami.

W p/w sytuacjach rodzina jest uprawniona do poradnictwa w zakresie:

- przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka,
- wsparcia psychologicznego,
- pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych,
- dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Poradnictwo jest koordynowane przez asystenta rodziny, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. Koordynacja polega na:

- opracowaniu wspólnie z rodziną katalogu możliwego do uzyskania wsparcia,
- występowaniu przez asystenta rodziny na żądanie rodziny do podmiotów w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia,

Podmioty odpowiedzialne za realizację wsparcia w ramach ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem” zobowiązane są do współpracy z asystentem rodziny w zakresie przekazywania informacji na jego wniosek o możliwym do zrealizowania przez te podmioty wsparciu oraz przekazują asystentowi rodziny informacje w zakresie udzielonego wsparcia. Koordynacja wsparcia podejmowana jest na wniosek osób do których kierowana jest pomoc, złożony do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej.

W 2020r. z przysługującego poradnictwa i pomocy asystenta rodziny nie skorzystała żadna rodzina.

5. PIECZA ZASTĘPCZA W GMINIE BOBROWNIKI

Pieczę zastępczą organizuje powiat.

Na podstawie art. 176 pkt 5 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

– średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Do okresów pobytu dziecka w pieczy zastępczej, wlicza się również okres przebywania tego dziecka, po osiągnięciu pełnoletności, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej.

WYDATKI GMINY BOBROWNIKI w 2020 ROKU – PIECZA ZASTĘPCZA

Lp.	Nazwa pieczy zastępczej	Ilość dzieci	Kwota zł
1	Instytucjonalna piecza zastępcza: - Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych im. Dominika Savio w Sarnowie gm. Psary	3	82620,00zł
2	Rodzinna piecza zastępcza: - rodzina zastępcza spokrewniona/niespokrewniona	10	32986,83zł
	RAZEM	13	115606,83zł

6. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO NA TERENIE GMINY BOBROWNIKI

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania.

Zgodnie art. 24 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
- 2) specjalistycznej;
- 3) pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

2. Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku:

- 1) opiekę i wychowanie;
- 2) pomoc w nauce;
- 3) organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

3. Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej w szczególności:

1) organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne;

2) realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

4 Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

5 Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w połączonych formach jak wyżej.

Biorąc pod uwagę rosnącą liczbę rodzin z dysfunkcjami opiekuńczo-wychowawczymi w gminie Bobrowniki istnieje potrzeba objęcia opieką dzieci, które w świetlicy miałyby zapewnioną pomoc w nauce oraz organizację czasu wolnego przez wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną.

W Gminie Bobrowniki działa 5 placówek wsparcia dziennego utworzone w ramach Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Działają one od 05.01.2016r. do chwili obecnej w formie świetlicy opiekuńczo – wychowawczej przy

szkołach w Bobrownikach, Dobieszowicach, Sączowie oraz Siemoni. Klub Młodzieżowy jest samodzielną placówką świetlicową. Placówki przy szkołach działają przez 5 dni w tygodniu po 2 godziny dziennie. Gminny Klub Młodzieżowy w Rogoźniku otwarty jest 5 dni w tygodniu po 4 godziny dziennie. Łącznie placówki zapewniają opiekę i wychowanie dla 80 dzieci z terenu Gminy Bobrowniki. W całości finansowane są ze środków GPRPAiPN.

7. KARTA DUŻEJ RODZINY

Kolejną formę wspierania rodziny wprowadziła ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz.U. z 2020 poz.1348). Celem programu jest podjęcie działań na rzecz rodzin wielodzietnych, zarówno przez właściwych ministrów, jak i przez inne podmioty, w tym niepubliczne, które mogą zapewnić rodzinom wielodzietnym szczególne uprawnienia w ramach prowadzonej działalności. Na mocy programu rodziny mające na utrzymaniu co najmniej troje dzieci zostały uprawnione do nabywania Karty Dużej Rodziny, na podstawie której przyznawany jest korzystniejszy od ogólnie obowiązującego dostęp do towarów, usług oraz innych form działalności.

Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Karta przysługuje niezależnie od dochodu. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci powyżej 18 roku życia legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności na okres ważności orzeczenia. Dotyczy to także rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Ważne jest, aby w chwili składania wniosku rodzina spełniała ww. warunki. Jeśli w chwili składania wniosku rodzic (rodzice) nie mają na utrzymaniu co najmniej trojga dzieci spełniających wymienione wyżej warunki (uczących się do 25 roku życia), Karta Dużej Rodziny przysługuje jedynie rodzicowi (rodzicom) lub małżonkowi rodzica.

Karta oraz jej duplikat są przyznawane i wydawane na wniosek członka rodziny wielodzietnej. Wniosek o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej.

Składając wniosek o przyznanie Karty, przedstawia się w szczególności:

- w przypadku rodzica – oświadczenie, że rodzic miał lub ma na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci oraz że nie jest lub nie był pozbawiony władzy rodzicielskiej ani ograniczony we władzy rodzicielskiej przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci;
- w przypadku dzieci w wieku powyżej 18. roku życia, które uczą się w szkole lub szkole wyższej – oświadczenie o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce;
- w przypadku dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka – oryginał lub odpis postanowienia o umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- w przypadku osób pełnoletnich przebywających w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka – oświadczenie o pozostawaniu w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

W przypadku osób **nieposiadających numeru PESEL**, składając wniosek o przyznanie Karty, poza dokumentami wymienionymi powyżej, przedstawia się oryginały lub odpisy dokumentów potwierdzających prawo do przyznania Karty, w szczególności:

- w przypadku rodzica – dokument potwierdzający tożsamość;
- w przypadku małżonka rodzica – dokument potwierdzający tożsamość oraz akt małżeństwa;
- w przypadku dzieci w wieku do ukończenia 18. roku życia – akt urodzenia lub dokument potwierdzający tożsamość;
- w przypadku dzieci w wieku powyżej 18. roku życia – dokument potwierdzający tożsamość;
- w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wieku powyżej 18. roku życia – dokument potwierdzający tożsamość;
- w przypadku cudzoziemców mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, poza dokumentami wymienionymi powyżej, okazuje się dokument potwierdzający prawo do zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W przypadku utraty Karty Dużej Rodziny należy złożyć wniosek o wydanie duplikatu karty (taki sam wniosek jak o wydanie karty) dla osoby, której karta uległa zniszczeniu/została skradziona/zgubiona i dołączyć do niego oświadczenie, że stary dokument nie może być zwrócony oraz potwierdzenie dokonania wpłaty za wydanie duplikatu. Opłata za wydanie duplikatu KDR od 1 marca 2020r. wynosi **9,78 zł**.

Członek rodziny wielodzietnej, który złożył wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny przed dniem 1 stycznia 2018 r. (forma tradycyjna – plastikowa), nie ponosił opłaty za zamówienie dodatkowej elektronicznej formy karty (aplikacja na telefon), jeżeli złożył wniosek o przyznanie karty elektronicznej, przed dniem 1 stycznia 2020 r.

Dla wniosków złożonych w 2020 roku w przypadku składania kolejnego wniosku dotyczącego zamówienie dodatkowej formy karty (tradycyjnej lub elektronicznej) opłata wynosi **9,21 zł**.

Do korzystania z ulg dla rodzin wielodzietnych są uprawnieni rodzice, małżonkowie rodziców oraz dzieci, w tym także dzieci nad którymi rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą.

6. POTRZEBY NA ROK 2021 ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ ZWIĄZANYCH ZE WSPIERANIEM RODZINY

1) UTRZYMANIE ZATRUDNIENIA ASYSTENTA RODZINY

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze poprzez współpracę z asystentem rodziny ma na celu umożliwienie zatrzymania w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub powrót do rodziny dzieci umieszczonych wcześniej w pieczy zastępczej. Biorąc pod uwagę fakt, iż gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy zastępczej ponosi rosnące wydatki (10%, 30% i 50% średnich miesięcznych wydatków odpowiednio w pierwszym, drugim i kolejnych latach) na opiekę i wychowanie tegoż dziecka praca asystenta rodziny jest uzasadniona także finansowo.

Dlatego konieczne jest utrzymanie zatrudnienia asystenta rodziny na terenie Gminy Bobrowniki.

2) PROWADZENIE ŚWIETLIC OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH ORAZ KLUBU MŁODZIEŻOWEGO W ROGOŹNIKU.

Świetlice opiekuńczo – wychowawcze oraz klub młodzieżowy są publicznymi placówkami wsparcia dziennego, utworzonymi w celu wspierania rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich zadań opiekuńczo – wychowawczych i udzielenia pomocy dzieciom pochodzącym z takich rodzin.

Podstawową działalnością placówki jest terapia dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, ale również ważna jest działalność profilaktyczna mająca na celu integrację wychowanków oraz ich rodzin ze środowiskiem i umiejętność zachowania się w środowisku.

Pod opieką placówek są również dzieci z rodzin z problemem nadużywania alkoholu w rodzinach dysfunkcyjnych.

Klub Młodzieżowy prowadzony na terenie Gminy Bobrowniki działa w godzinach popołudniowych tj. od 14:00 – 18:00 przez 5 dni w tygodniu. Jest on bardzo ważnym dopełnieniem podejmowanych działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w Gminie Bobrowniki.

Tabela dot. Ilości rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny w Gminie Bobrowniki za poszczególne lata.

Rok	Liczba rodzin posiadających przynajmniej jedną wydaną Kartę		Liczba rodzin z 3 dzieci		Liczba rodzin z 4 dzieci		Liczba rodzin z 5 dzieci		Liczba rodzin z 6 dzieci		Liczba rodzin z 7+ dzieci		Liczba osób którym przyznano Kartę		Liczba rodziców/mażonków którym przyznano Kartę		Liczba dzieci którym przyznano Kartę		Liczba rodzin wielodzietnych składających się wyłącznie z rodziców	
	Trad.	Elek.	Trad.	Elek.	Trad.	Elek.	Trad.	Elek.	Trad.	Elek.	Trad.	Elek.	Trad.	Elek.	Trad.	Elek.	Trad.	Elek.	Trad.	Elek.
2014	12	-	11	-	-	-	-	-	-	-	1	-	66	-	23	-	43	-	-	-
2015	24	-	23	-	1	-	-	-	-	-	-	-	123	-	45	-	78	-	-	-
2016	8	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35	-	13	-	22	-	-	-
2017	10	-	8	-	1	-	-	-	1	-	-	-	44	-	16	-	28	-	-	-
2018	9	14	8	14	-	-	-	-	-	-	-	-	45	41	18	16	27	25	-	-
2019	27	29	26	27	1	1	-	-	-	-	1	1	89	89	47	46	42	43	15	14
2020	26	26	26	26	-	-	-	-	-	-	-	-	92	92	48	48	44	44	11	11
OGÓŁEM	116	69	110	67	3	1	-	-	1	-	2	1	494	222	210	110	284	112	26	25

Realizacja programu dla rodzin wielodzietnych przez gminę jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej finansowanym z budżetu państwa. Od 1 marca 2020 r. Gmina na obsługę wniosków o wydanie Kart Dużej Rodziny oraz na przekazanie ich rodzinom otrzymuje:

14,21 zł za obsługę jednej rodziny wielodzietnej, bez względu na ilość członków tej rodziny;

5,58 zł za rodziny wielodzietne składające się wyłącznie z rodziców;

2,86 zł za wydanie jednej karty, jeśli po wydaniu kart członkom rodziny wielodzietnej nastąpi zmiana w liczbie członków rodziny, która skutkować będzie koniecznością wydania kolejnej karty;

1,44 zł w przypadku przyznania duplikatu karty.

1,44 zł w przypadku przyznania dodatkowej formy KDR (np. elektronicznej)

Tabela dot. wydatków związanych z wydaniem karty dla wszystkich członków rodziny wielodzietnej oraz wydaniem duplikatu bądź wydaniem karty dla nowego członka rodziny za rok 2020

Koszty realizacji zadania w przypadku	Liczba rodzin	Jednostkowa kwota kosztów w zł obowiązująca do 28.02.2020 r. / od 1.03.2020 r.	Koszty obsługi
7. rodziny wielodzietnej w gminie, w tym wydanie decyzji administracyjnej w przypadku odmowy przyznania Karty dla wszystkich członków rodziny	15	13,89/14,21	212,83
8. Rodziny wielodzietne w gminie składające się wyłącznie z rodziców	11	5,45/5,58	60,47
– Karty, gdy po przyznaniu Kart członkom rodziny wielodzietnej nastąpiła zmiana w liczbie członków rodziny wielodzietnej skutkująca koniecznością przyznania kolejnej Karty członkowi rodziny wielodzietnej, który był już posiadaczem Karty (tzw. „przedłużenie ważności Karty”), bądź w przypadku wydania zgodnie z art. 16 ust. 3 ustawy decyzji odmownej stwierdzającej utratę uprawnień dla członka rodziny wielodzietnej, który był już posiadaczem KDR	0	2,79/2,86	0
• wydanie duplikatu Karty	0	1,40/1,44	0
• wydanie drugiej formy KDR – elektronicznej	0	1,40/1,44	0
Razem koszty obsługi			273,30

9. POTRZEBY NA ROK 2021 ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ ZWIĄZANYCH ZE WSPIERANIEM RODZINY

1) UTRZYMANIE ZATRUDNIENIA ASYSTENTA RODZINY

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze poprzez współpracę z asystentem rodziny ma na celu umożliwienie zatrzymania w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub powrót do rodziny dzieci umieszczonych wcześniej w pieczy zastępczej. Biorąc pod uwagę fakt, iż gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy zastępczej ponosi rosnące wydatki (10%, 30% i 50% średnich miesięcznych wydatków odpowiednio w pierwszym, drugim i kolejnych latach) na opiekę i wychowanie tegoż dziecka praca asystenta rodziny jest uzasadniona także finansowo.

Dlatego konieczne jest utrzymanie zatrudnienia asystenta rodziny na terenie Gminy Bobrowniki.

2) PROWADZENIE ŚWIETLIC OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH ORAZ KLUBU MŁODZIEŻOWEGO W ROGOŹNIKU.

Świetlice opiekuńczo – wychowawcze oraz klub młodzieżowy są publicznymi placówkami wsparcia dziennego, utworzonymi w celu wspierania rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich zadań opiekuńczo – wychowawczych i udzielenia pomocy dzieciom pochodzącym z takich rodzin.

Podstawową działalnością placówki jest terapia dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, ale również ważna jest działalność profilaktyczna mająca na celu integrację wychowanków oraz ich rodzin ze środowiskiem i umiejętność zachowania się w środowisku.

Pod opieką placówek są również dzieci z rodzin z problemem nadużywania alkoholu w rodzinach dysfunkcyjnych.

Klub Młodzieżowy prowadzony na terenie Gminy Bobrowniki działa w godzinach popołudniowych tj. od 14:00 – 18:00 przez 5 dni w tygodniu. Jest on bardzo ważnym dopełnieniem podejmowanych działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w Gminie Bobrowniki.

**Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Bobrownikach
z siedzibą w Dobieszowicach
Jarosław Wołczyk**